

# Pirkanmaan alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma - tilannekatsaus

Vastuualuejohtaja Marja Nurmi-Vuorinen

2.5.2024

Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta



# Alueellisen suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet

- **Opiskeluhuollon yhdenvertainen saatavuus**
- Tavoite: opiskeluhoitopalveluiden saatavuuden ja henkilöstön riittävyyden turvaaminen ja yhdenvertaisten palveluiden tarjoaminen koko Pirkanmaalla
- Toimenpide: Henkilöstöressurssin kohdentumisen jatkuva seuranta, aktiiviset ja innovatiiviset rekrytoinnit, “painotuskertoimien” luominen voimavarojen kohdentamisen tueksi, veto- ja pitovoimatekijöiden jatkuva pohdinta
- **Nuorten mielenterveyteen ja elämänhallintaan liittyvät ongelmat**
- Tavoite: varhaisen tuen ja puuttumisen vahvistaminen
- Toimenpide: IPC-ohjausten määrän lisääminen alueellisen yhdenvertaisuuden varmistaminen; jatkuva henkilöstön aktivointi ja kannustus, valmistautuminen terapiatakuun voimaantumiseen. Lisäksi mm. omahoito-ohjelmien käytön tehostaminen, tästä tulossa pilottikoulutus terveydenhoitajille ja kuraattoreille.

# Tavoitteet ja toimenpiteet

- **Keskittymisen haasteet**

- Tavoite: riittävän tuen varmistaminen koulutyössä, selkeät ja toimivat adhd-hoitopolut
- Toimenpide: Laadittu opiskeluhuollon yhteinen adhd-kartoitusprosessi, koulutus järjestetty 11.4., käyttöönotto heti; tavoitteena riittävän varhainen tuki lapselle/nuorelle/perheelle ja tehokas seulonta, diagnoosiprosessiin vain sitä tarvitsevat

- **Kiusaaminen ja kouluväkivalta**

- Tavoite: opiskelijoiden kiusaamiseen, häirintään, syrjintään ja väkivaltaan puuttuminen, rasismiin vastainen työ, uusien toimintamallien käyttöönotto
- Toimenpide: kouluväkivaltaseminaari (tilannekuva) järjestetty maaliskuussa, kouluväkivaltatyöryhmä perustettu, ensimmäinen kokous 7.5.; tavoitteena suunnitella ja toteuttaa yhteisiä koulutuksia, toimintamalleja yms. koko Pirkanmaalle

- **Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntämisen kehittäminen**

- Tavoite: koko Pirkanmaan yhteinen tulosten tarkastelu ja toimintamalli tulosten tehokkaaseen hyödyntämiseen
- Toimenpide: yhteinen ohjeistus laadittu kouluterveyskyselyn tulosten tarkasteluun ja hyödyntämiseen, alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä käyty läpi Pirkanmaan tuloksia, joista poiminnat alueelliseen suunnitelmaan, Lasten ja nuorten hyvinvointiseminaari 8.5. tulosten esittelyä laajalla foorumilla

# Tavoitteet ja toimenpiteet

- **Liikkumisen ja aktiivisuuden edistäminen**
- Tavoite: Opiskeluhuollon palveluissa ohjataan aktiivisesti liikuntaneuvonnan palveluihin ja korostetaan liikunnan merkitystä kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille
- Toimenpide: Yhteistyötä eri kunnissa lisätty liikuntaneuvojen kanssa. Esimerkiksi Ylöjärven, Hämeenkyrön ja Ikaalisten terveydenhoitajat verkostoituneet kuntien liikuntaneuvojen kanssa ja pohtineet yhteisiä käytänteitä vähän liikkuvien lasten ja nuorten aktivoimiseksi
- **Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen**
- Tavoite: Kehitetään tapoja lisätä arjen osallisuutta mm. kehittämällä erilaisia palautekanavia
- Toimenpide: Pirhan asiakaspalautejärjestelmä otettu kouluissa ja oppilaitoksissa aktiivisesti käyttöön, QR-koodipalautteen aktiivinen mainostaminen ilmoitustauluilla ja Wilmassa. Lisäksi pohdittu opiskeluhuollon asiakasraadin perustamista.
- Tavoite: Yhteisöllisen työn kehittäminen ja vahvistaminen kouluissa ja oppilaitoksissa
- Toimenpide: Pirkanmaan yhteinen yhteisöllisen työn laatukäsikirja ilmestynyt, jalkautetaan kaikkien käyttöön

# HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit opiskeluhuollossa

- Kouluterveydenhuollon 8.-luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
  - Tilastointiohje laadittu, noudatetaan kaikissa kouluissa, tarpeet selvitetään aina
  - Saadaan valtakunnallisesti kohtuullisen luotettava tieto
- Peruskoulujen koulupsykologin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla
- Peruskoulujen koulukuraattorin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla
  - Suhteessa sitoviin mitoituksiin vaje 6 kuraattoria ja 6 psykologia
  - Toiveissa lisäresurssin saaminen terapiatakuuseen varatun rahoituksen puitteissa, työ kohdentuu vahvasti myös opiskeluhuoltoon

# Muita kehittämiskohteita opiskeluhuollossa

- Terveystarkastukset
  - Terveystarkastusten laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen; varhaisen tuen tarpeen havaitseminen, vanhemmuuden tukeminen, tarpeenmukainen joustaminen, asianmukainen välineistö, ryhmäterveystarkastukset, mittarit?
  - Työryhmää ollaan kokoamassa ensin kouluterveydenhuollon osalta, kehittämistyö/mahdolliset kokeilut vuonna 2024



# Muita kehittämiskohteita opiskeluhuollossa

- Asiantuntijatiimi
  - Opiskeluhuollon asiantuntijatiimin (opiskeluhuollon ammattilaisten yhteinen koulu/oppilaitoskohtainen tiimi) toiminnan kehittäminen; opiskeluhuollon ammattilaiset toimivat usein todella yksin, tarvitaan toimiva rakenne usein eri toimipisteissä toimiville ammattilaisille, konsultaatiomahdollisuudet myös opetushenkilöstöllä
  - Kysely syksyllä 2024 tiimien toimivuudesta ja kehittämisehdotukset
- Vanhemmuuden tukeminen
  - Tavoitteena jatkossa ottaa entistä vahvemmin myös vanhempien kasvatustehtävän tukeminen osaksi opiskeluhuollon työtä
  - Pelkkä lapsiin/nuoriin kohdistuva yksilötyö ei ole vaikuttavaa, ellei voida tukea koko perhettä ja tarkastella hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä kokonaisvaltaisesti

# Muita kehittämiskohteita opiskeluhuollossa

- Opiskeluhuolto osana Pirhan lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden laajaa selvitystä
  - Mahdollisuus keskittyä enemmän ennaltaehkäisevään työhön?
  - Osaamisen kehittäminen
- Yhtenäisiä yhdyspintaohjeistuksia laaditaan, valmistumassa nyt mm. ohjeistus koulunkäyntiin ja opiskeluun liittyviin lausuntoihin ja yhteinen lääkehoitosuunnitelmapohja ja –lomake koko Pirkanmaalle.



# Tulevaisuuden haasteita

- Psykologi- ja lääkäriresurssin saatavuus
- Terveystarkastusuudistukset –kutsuntatarkastus ja kouluterveydenhuolto
- Lasten ja nuorten terapiatakuu –koordinointi, menetelmät, toteuttaminen, tilastointi, seuranta
- Opiskeluhuollon palveluiden selvitys –palautus kunnille???